

- поповнювати свій словниковий запас як активний, так і пасивний, лексикою сучасної німецької мови;
- отримувати країнознавчі знання, які включають мовний етикет, особливості культури, традицій країни досліджуваної мови;
- формувати стійку мотивацію іншомовної діяльності студентів на основі систематичного використання «живих» матеріалів під час обговорення актуальних проблем. Отже, упровадження інноваційних методів однозначно поліпшує якість презентації навчального матеріалу та ефективність його засвоєння студентами, підвищує мотивацію до вивчення іноземної мови, створює умови для більш тісної співпраці між викладачем та студентами.

Постригань А.В.,
викладач кафедри німецької мови

ТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ – ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК В ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Традиційна модель освіти, спрямована на надання майбутньому спеціалісту необхідних знань, умінь, навичок, у наш час втрачає перспективність. Постає потреба змінити стратегічні, глобальні цілі освіти, перемістити акцент зі знань спеціаліста на його людські, особистісні якості, які постають водночас і як мета, і як засіб його підготовки до майбутньої професійної діяльності.

Тому головна мета вищого навчального закладу, згідно з Національною доктриною розвитку освіти та законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», Болонською конвенцією, виходить за межі підготовки лише фахівців. Вона полягає в забезпеченні пріоритетності розвитку особистості, організації навчального процесу з розвитку її творчих здібностей.

На думку академіка І.А. Зязюна, найважливішими цілями створення системи неперервної освіти є, по-перше, творча діяльність спеціаліста, здатність до гнучкої її переорієнтації згідно зі змінами в системі соціальних і культурних інститутів сучасного суспільства, орієнтованого на людські цінності; по-друге, формування особистісних якостей людини, які визначають не лише її суто професійні характеристики, а й стиль мислення, рівень культури, інтелектуальний розвиток. Рушійною силою і джерелом розвитку особистості є її творчий потенціал.

У процесі продуктивної діяльності творчий потенціал реалізується й нагромаджується у творчій активності особистості. Відповідно, творчий потенціал і творча активність особистості виступають у цьому феноменологічному ряді в парі, доповнюючи одне одного. Творча активність визначається ступенем залучення особистості до перетворювально-творчої діяльності на основі творчого потенціалу. Вона є умовою виявлення і розвитку творчого потенціалу особи та механізмом реалізації її творчих здібностей. Творча активність виявляється у трьох категоріальних формах: в особистості як творчому потенціалі у вигляді інтеріоризації, у соціумі як творчому процесі діяльності у вигляді екстеріоризації з метою створення і поширення творчого досвіду і знову в особистісній інтеріоризації як творчому особистісному новоутворенні, набуваючи на основі здобутого творчого та інтелектуального досвіду нової форми особистісного саморозвитку.

Реалізація творчого потенціалу в інноваційній діяльності незмінно пов'язана з механізмом інтелектуальної активності суб'єкта, продуктивністю підсвідомих процесів. Від багатого творчого потенціалу як підсвідомого процесу залежить рівень творчої самореалізації і саморозвитку особистості.

Отже, головним джерелом її розвитку є творчий потенціал, який реалізується у творчому зусиллі, а провідним мотивом – прагнення до самоактуалізації і самореалізації. Він не є вродженим, його не можна набути

у процесі освіти, як знання, вміння, навички. Від вроджених здібностей психофізіології людини творчий потенціал залежить тільки певною мірою, але його актуальний стан залежить від цінностей самої людини, від її внутрішніх зусиль задля культивування у собі творчої потенції. У результаті своїх творчих зусиль людина може навіть підпорядкувати своїй волі, цілям і планам власну психофізіологічну організацію, свій темперамент.

На думку Л. Орбан-Лембрик, потенціал розвитку особистості закладено в ній самій, у її потребах та здібностях, особливо в спрямованих на саморозвиток. Серед умов, що стимулюють розвиток творчих здібностей особистості, виокремлюються такі: а) ситуації незавершеності або відкритості (на відміну від регламентованих, суворо контрольованих); б) спонукання до постановки питань; в) стимулювання відповідальності й незалежності; г) акцент на самостійних розробках, спостереженнях, почуттях, узагальненнях тощо. Велика роль у розвитку особистості належить соціальній групі, у якій вона долучається до спільного розв'язання творчих завдань.

Отже, творчий потенціал – це передумова для творчого процесу, з одного боку, та його результат – з іншого. І якщо особистість реалізує у своєму житті більше ресурсів, ніж у неї є на певний конкретний проміжок життя, якщо вона висуває перед собою далекі цілі і спрямовує творчі зусилля на втілення власних мрій, то це підвищує її творчий потенціал. Таку життєву стратегію можна характеризувати як життєтворчість. Якщо спостерігається зворотний процес – пасивність, інфантилізм особистості, за яких вона не розвиває вроджених задатків, можливостей, здобутих від середовища (освіта, навчання, виховання), не проявляє активності в пошуках застосування власних можливостей і уподобань, то відбувається збіднення особистості.

Провідними напрямками розвитку та вдосконалення навчального процесу є посилення факторів, стимулюючих творчу індивідуальність студента-майбутнього спеціаліста, створення умов для її вияву та розвитку, а

також максимальне використання резервних можливостей для активізації інтересу студентів до самозбагачення творчого потенціалу.

Ця проблема є актуальною для нашого суспільства, яке переходить від жорстко детермінованого до ринкового, у якому в умовах вільної конкуренції працюють фахівці, спроможні приймати самостійні рішення, бути активними й творчими, достойно представляти інноваційно-інтелектуальний потенціал країни – основного орієнтиру реформування освіти.

Приходько Н.Г.,
старший викладач кафедри німецької мови

ТЕХНОЛОГІЯ MIND MAPPING У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Однією з передумов ефективного викладання іноземних мов у вищій школі є упровадження та використання сучасних новітніх технологій у навчальному процесі, що сприяє його вдосконаленню та урізноманітненню, забезпечує перехід від механічного заучування студентами лексичних і граматичних матеріалів до усвідомленого та креативного навчання.

Як свідчить зарубіжний та вітчизняний досвід, особлива увага у викладанні іноземних мов приділяється запровадженню технології mind mapping, яка базується на асоціативних розумових процесах та передбачає розроблення mind maps (інтелект-карт). Вони мають вигляд схеми, що розміщується на аркуші паперу форматом від А-3 до А-4, у центрі якого розташовані ключове поняття, ідея, проблема чи питання, які потрібно дослідити або проаналізувати. Пов'язані з об'єктом аналізу поняття